

Verkondiging

Gemeente in de Heer Jezus Christus,

Jezus is nu al een paar dagen in de hoofdstad. Hij is daar niet geheel vrijwillig. Naar zijn eigen zeggen was zijn uur nog niet daar. Het lijkt het er een beetje op alsof hij toch heeft toegegeven aan de druk van zijn broers. Zij zeiden zoiets als: wie dergelijke tekenen doet als jij, moet dat niet langer meer in het verborgene doen. Maar zo iemand moet de openbaarheid zoeken. Daar waar het allemaal gebeurt. Daar waar alles langskomt. Het centrum, de navel van de wereld. Jeruzalem!

Dat verblijf in de hoofdstad intrigeert me. Niet in de laatste plaats omdat ik er nu zelf een paar jaar woon en me niet helemaal aan de indruk kan onttrekken dat ook onze prachtige hoofdstad de neiging heeft zichzelf tot de plek uit te roepen waar het allemaal gebeurt. Onlangs nog hoorde ik een bestuurder zeggen: 'Het schijnt dat ze ons in de provincie een beetje arrogant vinden'. Het is natuurlijk ook niet helemaal onwaar. Voordat de gemeente, volgens mij niet helemaal toevallig, besloot om het gras van het Museumplein toch maar in het geheel te vervangen, was daar een wekelijks protest van critici van het corona beleid. Vandaag vindt op het Westerpark in onze stad een massaal woonprotest plaats. En regelmatig maken wachtende ME busjes op de keurige Apollolaan mij attent op een riskante voetbalwedstrijd. Inderdaad gebeurt er in onze stad van alles. Maar er gebeurt vooral van alles tegelijk en geheel en al door elkaar. Nu de stad met rasse schreden uit haar noodgedwongen lange slaap ontwaakt en wij met grote gretigheid

zowel in ons persoonlijk als publiek leven weer haasten naar ons oude normaal, valt mij dat ook in een beetje schrijnende zin op. Met nu al een zeker heimwee naar de rust en stilte van weleer. We staan weer op de markt als vanouds. En iedereen schreeuwt je toe: 'kom hier!'. 'Koop hier! We mogen weer! Wij zijn relevant! Wij zijn urgent! De tel van de talkshows die per september van start zijn gegaan, ben ik een beetje kwijt. Het woud van de social media is onderhand ondoordringbaar. We banen ons een moeizame weg door duizenden meningen. Alles en iedereen schreeuwt om onze aandacht. En inderdaad, ook daarbinnen willen wij als De Thomas onze, denk ik, veel zachtere stem laten horen. Maar misschien zelfs wel omdat onze ziel nog kwetsbaar is en snel overprikkeld raakt, kan het je overkomen dat je ook deelt in de verzuchting van Jesaja:

'Waarom toch weegt ge zilver af
voor wat geen brood is,
doet ge moeite
voor wat niet kan verzadigen?

Dat is toch, denk ik, een beetje de druk en fragmentisering van ons stadsleven. En daarbinnen dus, meldt zich de stem van Jezus. Hij is even *the talk of the town*. Even flitst het door me heen: zou hem dat ooit in Amsterdam gelukt zijn? Flitsend van evenement naar evenement als wij gaan. Maar in ieder geval is dat de setting in het evangelie volgens Johannes.

Maar wat mij toch opvalt en wat ik voor actueel houdt, dat is dat er heel divers en ook een beetje vaag gereageerd wordt op het optreden van Jezus. Het is in ons Schriftgedeelte eigenlijk helemaal niet zo duidelijk

wie nu wat zegt en wie nu precies wie is. Er wordt veel ingevuld en aangevuld. Er is nogal wat van horen zeggen en uit hoegenaamd goede bronnen en dat herken ik zeer in ons hedendaagse tijdsgewricht. In de stad bevindt zich een wirwar van meningen. Sommige stedelingen suggereren dat de volksleiders om zijn. Dat zij op een of andere manier van zijn messiasschap overtuigd zijn geraakt. Want anders zouden zij hem toch niet ongemoeid in het openbaar in de tempel laten spreken terwijl zij hem eerst zochten te doden? Maar, aan de andere kant, hoe kunnen de volksleiders dat nou denken? Iedereen weet toch dat de Messias misschien wel onder ons is maar in ieder geval onbekend. Zo had immers populaire Johannes de Doper het immers zelf tot de menigte gezegd: 'midden onder u is Hij die gij niet kent'. En wij kennen toch Jezus? We weten waar hij vandaan komt? Van dat niet onweersproken Galilea. We kennen zijn moeder en zijn vader. Dat kan onmogelijk de wedergekeerde Mozes of Elia zijn die volgens onze maatstaven komen zou! Maar ook wordt geschreven, eigenlijk alleen hier in het evangelie volgens Johannes, dat die dag velen uit de schare in hem zijn gaan geloven. Want, zo zeggen zij, zouden er eigenlijk nog meer tekenen nodig zijn om hem als de Messias te zien dan de tekenen die hij doet? Weer anderen vragen zich toch af wat hij bedoelt met de opmerking dat hij ergens heen zal gaan waar men hem niet zal vinden. Gaat hij soms naar het buitenland? Heeft hij uitbreidingsplannen? Gaat hij vanaf nu *worldwide*?

Hopelijk hoort u dus hoe, als een soort mechanisme van alle tijden en alle plaatsen, velerlei meningen en posities rondom deze mens van Godswege worden ingenomen. En temidden van al die meningen, nuances, verdachtmakingen, schreeuwt Jezus het uit. Schreeuwt Jezus zich vrij.

Want dat valt mij op. Precies op dit moment, het moment dat hij zo ongeveer door meningen, be - en veroordelingen omsingeld wordt, schreeuwt, zo zeggen de Schriften, schreeuwt Jezus het uit. In een soort woedende ironie herhaalt hij de populistische meningen: 'Ach heden, u denkt te weten wie ik ben en waar ik vandaan kom. En daarmee ben ik geplaatst. In een hoekje gezet. En daarmee eigenlijk onschadelijk gemaakt. Kalt gestelt. Want ik ben begrepen. Opgenomen in die menselijke brij van meningen over dit en dat en weet ik veel. Nou, dan kun je voor me zijn. Of tegen. Politieke afwegingen maken. Bijvoorbeeld dat het beter is dat één man sterft dan dat een heel volk ten gronde gaat. Maar u kunt het nooit weten. U zult er nooit toe bij machte zijn. U zult zoeken maar mij nooit vinden. En waar ik ben, zult gij nooit komen. Van wie ik werkelijk ben en vanwaar ik kom, jullie hebben geen idee!'

Dat heeft iets irritants. De Jezus van het Johannesevangelie maakt een nogal in zichzelf opgesloten indruk. Je zou kunnen zeggen dat er in het evangelie volgens Johannes geen enkele menselijke kenweg is tot God. Hoor je elders in de evangeliën nog wel iets als: 'zoekt en gij zult vinden', hier horen wij radicaal: 'ge zult me zoeken en niet vinden'. Wat is dat? Waarom worden eigenlijk alle kaders waarin wij Jezus willen begrijpen, of afwijzen van meet af fel afgewezen? Waarom zijn eigenlijk niet onze gedachten, Gods gedachten? Waarom zijn eigenlijk zijn wegen hoger dan de onze en de hemelen hoger dan de aarde?

Uiteindelijk wordt heel die manische meningen machine van de stad, begrepen als afwijzingen van God. Ik heb het wel eens eerder met u gehad over die intrigerende serie *Messiah* op Netflix. Zonder nu in detail op de inhoud in te gaan, wordt in die serie eigenlijk perfect geïllustreerd

wat er in deze tijd zou gebeuren als de Messias terug op aarde zou komen. Hij zou allereerst ontmaskerd worden. Journalisten, een geheime dienst, zouden onmiddellijk op pad gestuurd worden om zijn wortels te achterhalen zoals in die serie het bijna een opluchting is als men van deze mysterieuze figuur tenminste een broer en een etnische achtergrond kan vinden. Dan is hij eigenlijk de Messias al niet meer. Maar dan is hij gereduceerd tot de zoveelste wonderdoener en charlatan. Dan hoeven we eigenlijk ook niets meer met hem. Dan is hij voorbij en kunnen we over tot de orde van de dag. Als het in die serie spannend wordt, als deze Messias dreigt op water te kunnen lopen, dan staan er eigenlijk zoveel camera's en reporters voor dat wij als kijkers zelf niet meer kunnen uitmaken of hij nu wel of niet de Messias was. Dat is precies wat hier ook speelt. Wat Jezus wil zijn. Wie Jezus wil zijn. Dat alzo lief God de wereld had, dat hij zijn eniggeboren zoon aan de wereld gaf, aan onze wereld gaf, de wereld waarin wij reddeloos rondgaan, huilen en zoeken, om die wereld, om ons te redden, dat vreugdevolle feit wordt doelbewust gereduceerd tot zomaar een mens met de zoveelste mening. Dat is pas echt zonde.

En waarom wij dat doen? Waarom wij eigenlijk God niet voor waar willen hebben, wie zal het zeggen? Steeds meer denk ik: omdat wij bang zijn. Omdat wij het stuur niet uit handen willen geven. Omdat wij de touwtjes niet uit handen willen en durven geven. Omdat wij ten diepste een geschenk, een gave van God, niet durven te ontvangen. Omdat een geschenk vraagt om ontvankelijkheid. En ontvankelijkheid is misschien wel het moeilijkste wat wij kunnen opbrengen. Laten we er dan tenminste voor betalen. Dan behouden wij tenminste onze zelfstandigheid en gelijkwaardigheid. Maar de profeet Jesaja roept ons op om ons toe te vertrouwen aan die God die ons eten en drinken,

koren, wijn, brood en melk om niet geeft. Gratis! En gratis, dat is maar een paar letters verwijderd van genade. Van Gratia. Van sola Gratia. Van genade alleen. Nou, dat willen we niet. 'Zelluf doen', zijn onze eerste woorden als kleuter. En zeker, zo moet het. Zo ontwikkelt zich de mensheid. Maar er zijn zo van die momenten. Als je in het duister rondwaart. Als je het bij God niet meer weet. Dan zou je je zo graag toevertrouwen aan een ander. Maar je weet niet hoe. En je durft het eigenlijk ook helemaal niet. Dan is het fijn als je weer een mening hebt. Als je de zaken weer op orde hebt. Want een God die zich inlaat met mensen. Die zich involveert in jouw bestaan. Dat kan eigenlijk niet.

Toch zijn er die dag velen die in hem gaan geloven. Zij zeggen: 'Zou de Gezalfde, als hij komt, meer tekenen doen dan hij?' Eigenlijk hoeft het voor hen niet. De flarden, de flitsen van een goede wereld, hebben zij in hem gezien. Dat is voldoende. Laten wij die mensen zijn. Natuurlijk komen ook wij niet voorbij onze aarzelingen. Onze twijfels. Onze vragen. Onze kritiek ook en onze weerstand om onszelf te laten gaan. Maar wie Jezus tenminste het voordeel van de twijfel geeft, is blijkbaar niet ver van het Koninkrijk van God.

Amen.